

ANALIZA STANU GOSPODARAKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY GRYFÓW ŚLĄSKI
ZA 2021 ROK

Gryfów Śląski, 29 kwiecień 2022 r.

1. Wstęp

Obowiązek sporządzenia rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wynika z treści art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.). W myśl art. 9tb ww. ustawy na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 4) liczbę mieszkańców,
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Głównym celem przedmiotowej analizy jest zatem dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Ogólne informacje o systemie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2021 roku.

W 2021 roku gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęte były zarówno nieruchomości zamieszkałe oraz częściowo nieruchomości niezamieszkałe, tj. zgodnie z treścią podjętej uchwały nr XXV/147/20 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, gminnym systemem gospodarki odpadami objęte zostały wyłącznie nieruchomości:

- 1) tzw. „mieszane”, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne (np. salon fryzjerski w kamiennicy), z wyłączeniem nieruchomości stanowiących lokale gastronomiczne,
- 2) na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 3) na których prowadzona jest działalność Urzędu Gminy i Miast Gryfów Śląski i innych jednostek organizacyjnych Gminy Gryfów Śląski oraz instytucji kultury Gminy Gryfów Śląski.

W wyniku przeprowadzonego w 2020 r. przetargu, a następnie zgodnie z zawartą umową nr U0003/2020 z dnia 04.01.2021 r., usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych objętych gminnym systemem w 2021 roku świadczyło Konsorcjum firm: Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Izery” Sp. z o.o. ul. Kargula i Pawlaka 16, 59-623 Lubomierz oraz Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Lubaniu, ul. Bankowa 8, 59-800 Lubań. Wszystkie odebrane odpady z terenu gminy w ramach przedmiotowej umowy kierowane były do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu zgodnie z umową nr 31/2013 z dnia 06.03.2013 r. o przyjmowaniu odpadów komunalnych.

W ramach gminnego systemu gospodarki odpadami od właścicieli nieruchomości odbierane są odpady zmieszane oraz frakcje selektywnie zebranych odpadów komunalnych, tj.: papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło oraz bioodpady.

Na terenie Gminy funkcjonuje jeden stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim. Do końca stycznia 2021 roku PSZOK czynny był w dni robocze, od poniedziałku do czwartku, w godzinach od 8.00 do 12.00 oraz w piątki od godziny 14.00 do 18.00. Od lutego 2021 roku PSZOK czynny jest w dni robocze, od wtorku do piątku, w godzinach od 10.00 do 14.00 oraz w co drugą sobotę miesiąca od godziny 08.00 do 16.00. Do PSZOK-u w ramach ponoszonej opłaty za odpady przyjmowane są od mieszkańców m.in.: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odzież i tekstylia, odpady ulegające biodegradacji (w tym odpady zielone), przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, lampy i urządzenia zawierające rtęć i freony, odpady budowlane i rozbiórkowe (w ilości 1 m³ od gospodarstwa domowego rocznie).

Przeterminowane leki zbierane były również w aptekach (w specjalnie przeznaczonych do tego celu pojemnikach). Ponadto w miesiącach maju i czerwcu 2021 roku na terenie sołectw naszej gminy odbyła się akcja wystawka, podczas której w legalny sposób można było pozbyć się odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych opon samochodowych.

Dodatkowo na terenie miasta Gryfów Śląski zlokalizowane są tzw. „gniazda” selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli ogólnodostępne pojemniki, do których można wrzucać wydzielone frakcje selektywnie zebranych odpadów, tj.: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady biodegradowalne. Jednakże ze względu na notorycznie panujący w tych miejscach nieporządek oraz podrzucanie pod ogólnodostępne pojemniki odpadów przez osoby spoza Gminy Gryfów Śląski, pod koniec 2021 roku część z tych punktów została zlikwidowana.

Odbiór odpadów zmieszanych oraz zebranych selektywnie od właścicieli nieruchomości w 2021 roku odbywał się z częstotliwością określoną uchwałą nr XXV/150/20 z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfów Śląski.

Gmina w ramach funkcjonującego systemu gospodarki odpadami nie zapewnia właścicielom nieruchomości pojemników na odpady. Obowiązkiem wszystkich właścicieli nieruchomości jest wyposażenie posesji w pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów komunalnych we własnym zakresie.

3. Analiza wysokości opłat oraz kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Gmina w zamian za usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pobiera od właścicieli nieruchomości miesięczną opłatę. Wpływy z opłat za odpady w całości przeznaczone są na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym kosztów odbioru, transportu oraz zagospodarowania odebranych z nieruchomości odpadów komunalnych.

Z uwagi na drastycznie wzrastające koszty gminnego systemu gospodarki odpadami oraz niedobór środków finansowych na ich pokrycie, Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski uchwałą nr XXVI/154/20 z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odebranymi z nieruchomości położonych na terenie Gminy Gryfów Śląski oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, podniosła wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z nieruchomości zamieszkałych- ustalaną od ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość, do wysokości **26 zł** od osoby. Jednocześnie utrzymano na dotychczasowym poziomie zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w przydomowym kompostowniku, w wysokości **2 zł** od osoby zamieszkującej przedmiotową nieruchomość. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wszyscy właściciele nieruchomości zobligowani są do segregacji odpadów. Jeżeli właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, zmuszony będzie do ponoszenia opłaty podwyższonej, stanowiącej dwukrotność wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalonej uchwałą nr XXV/154/20 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski za odpady zbierane selektywnie.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych objętych gminnym systemem gospodarki odpadami wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami określana jest na podstawie zadeklarowanej ilości i pojemności pojemników. W tabeli 1. przedstawiono miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych obowiązujące w 2021 r.

Tabela 3.1. Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych, obowiązujące na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2021 r.

rodzaj pojemnik	miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pojemnik
120 l	6,34 zł
240 l	12,69 zł
1100	58,22 zł

Dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe obowiązywała roczna stawka opłaty w wysokości **160 zł** od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

3.1. Dane dotyczące mieszkańców i złożonych deklaracji

Liczba mieszkańców Gminy Gryfów Śląski na dzień 31.12.2021 r. zameldowanych na pobyt stały wynosiła **9 214** osób (według danych z ewidencji ludności), w tym:

- miasto – **6 219** osób, co stanowi 68 % mieszkańców gminy,
- sołectwa – **2 995** osób, co stanowi 32% mieszkańców gminy.
-

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (według złożonych deklaracji- stan nadzień 31.12.2021 r.) zostało objętych **2 226** nieruchomości zamieszkałych (w których wg. danych z deklaracji zamieszkuje **7 079** osób), **132** nieruchomości niezamieszkałych oraz **39** nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowych. Różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych na terenie Gminy oraz ilością osób wskazaną w deklaracjach wynika z faktu, iż część mieszkańców pracuje za granicą lub studiuje mieszkając w innym mieście. Niestety niektórzy właściciele nieruchomości celowo zaniżając faktyczną liczbą domowników w składanych przez siebie deklaracjach, szczególnie dotyczy to zabudowy wielolokalowej w mieście.

Na dzień 31.12.2021 r. na terenie gminy zgłoszonych było 893 nieruchomości jednorodzinnych, na których powstające odpady biodegradowalne kompostowane były w przydomowych kompostownikach. Z ulgi „za kompostownik” skorzystały 2 431 osoby.

3.2. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2021 roku nie wydano żadnej decyzji administracyjnej z art. 6 ust 1-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust 1 ww. ustawy.

4. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2021 roku.

Koszty poniesione w 2021 roku przez Gminę na system gospodarowania odpadami komunalnymi zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 4.1. Zestawienie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2021 roku.

1. Wpływy (dochody otrzymane z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi od dnia 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.)	2 179 676,97 zł
2. Wydatki poniesione w 2021 roku na system gospodarki odpadami, w tym:	2 813 328,94 zł
- Koszt odbioru i transportu odpadów do Instalacji Komunalnej w Lubaniu	1 265 430,67 zł
- Koszt zagospodarowania odpadów przez Instalację Komunalną w Lubaniu	1 370 805,01 zł
- Koszty prowadzenia PSZOK-u	41 400,00 zł
3. Nadwyżka	BRAK
4. Bilans wpływów i wydatków	- 633 651,97 zł
5. Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2021 r. (powstałe od początku funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami)	413 476,14 zł
- zaległość powstała w 2021 r.	147 045,30 zł

Zgodnie z zawartą umową nr U0003/2021 z dnia 4 stycznia 2021 r. koszt odbioru 1 tony odpadów komunalnych z terenu Gminy Gryfów Śląski oraz ich transport do Instalacji w Lubaniu w 2021 roku wynosił **453,68 zł brutto**. Pozostałe koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie związane były obsługą administracyjną systemu, w tym m.in. wynagrodzeniami/szkoleniami pracowników, zakupem worków, sprzątanie „dzikich wysypisk odpadów”, edukację ekologiczną itp.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy wpływy pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2021 roku nie pokryły kosztów funkcjonowania systemu. Pomimo podwyższenia wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz prowadzonych czynności związanych ze ściąganiem zaległych należności od właścicieli nieruchomości, którzy nie uiszczają opłat za odpady, bilans kosztów funkcjonowania systemu pozostaje ujemny. Bezpośredni wpływ na utrzymujący się deficyt środków w systemie gospodarki odpadami mają stale rosnące koszty zarówno transportu, jak i zagospodarowania odpadów komunalnych. W 2021 roku koszt transportu 1 tony odebranych z terenu Gminy odpadów wzrósł w porównaniu z rokiem 2020 o 45% (z kwoty 313,2 zł/Mg na kwotę 453,68 zł/Mg). Duży wpływ na sytuację finansową systemu miały w 2021 roku również wprowadzane przez Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o. o. w Lubaniu podwyżki cen przyjęcia odpadów komunalnych przez Instalację Komunalną w Lubaniu.

5. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2021 roku.

W tabeli 5.1 przedstawiono zestawienie odebranych w 2021 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odpadów komunalnych (w ramach umowy z Gminą).

Tabela 5.1. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2021 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie umowy z Gminą Gryfów Śląski (z uwzględnieniem odpadów odebranych z PSZOK).

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1766,98
20 01 01	papier i tektura	72,98
20 01 02	szkło	226,18
20 01 39	tworzywa sztuczne	207,62
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	341,5
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	128,06
17 01 01	odpady betonowe oraz gruz betonowy	57,14
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	11,5
20 01 27*	farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	1,73
20 01 32	Leki	0,12
16 01 03	zużyte opony	14,38
20 01 10	Odzież	5,18
20 02 21	Lampy fluorescencyjne	0,16
Łącznie		2833,59

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych, sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski)

Tabela 5.2. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2021 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie indywidualnych umów z właścicielami nieruchomości

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	182,55
20 01 01	Papier i tektura	8,83
20 01 02	Szkło	16,72
20 01 39	Tworzywa sztuczne	13,86
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,02
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	9,04
17 01 01	Odpady betonowe oraz gruz betonowy	11,8
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych	23,5
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	79,31
15 01 07	Opakowania ze szkła	0,64
20 02 03	Inne nieulegające biodegradacji	34,77
Łącznie		382,04

(źródło: dane pochodzące ze sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski na podstawie umów z właścicielami nieruchomości)

Tabela 5.3. Masa odpadów komunalnych zebranych w 2021 roku w punktach zbierających odpady komunalne zlokalizowanych na terenie Gminy Gryfów Śląski

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	4,18
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	8,24
15 01 04	Opakowania z metali	9,15
razem		21,57

(źródło: dane pochodzą ze sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne)

W tabeli 5.4. przedstawiono zestawienie ilości zebranych odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim.

Tabela 5.4. Odpady zebrane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2021r.

Kod odpadów	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	128,06
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	57,14
20 01 39	tworzywa sztuczne	3,54
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	11,5
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	12,89
20 01 27*	farby, tusze, farby drukarskie, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	1,73
16 01 03	zużyte opony	14,38
20 01 02	szkło	8,54
20 01 01	papier i tektura	3,1
20 02 21	Lampy fluorescencyjne	0,16
20 01 10	Odzież	5,18
razem		212,22

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych)

W tabeli 5.5 zostało przedstawione porównanie ilości głównych frakcji odpadów komunalnych, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tworzyw sztucznych, szkła, papieru oraz odpadów biodegradowalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląskim w latach 2014-2021.

Tabela 5.5. Porównanie ilości odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Gryfów Śląski w latach 2014-2021.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów z terenu Gminy Gryfów Śląski [Mg]							
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 249,80	2 252,80	2 250,36	2 306,47	2 368,35	2 319,23	2 068,84	1949,52
20 01 01	Papier i tektura	60,01	44,40	42,63	37,47	57,23	61,65	78,62	81,81
20 01 02	Szkło	148,20	132,90	135,38	147,72	174,23	161,52	215,41	242,89
20 01 39	Tworzywa sztuczne	149,39	79,90	107,16	101,03	105,09	131,31	196,29	221,48
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	19,20	178,10	205,82	232,95	202,87	197,73	367,07	341,5

W 2021 roku z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gryfowie Śląskim skorzystało 1 267 osób. W tabeli poniżej została przedstawiona ilość osób z poszczególnych miejscowości gminy, które przekazały swoje odpady do ww. punktu.

Tabela 5.6. Ilość osób, które skorzystały z PSZOK w 2021 roku.

Nazwa miejscowości	Ilość osób, które skorzystały z PSZOK-u
Gryfów Śląski	995
Wieża	76
Młyńsko	20
Proszówka	32
Ubocze	101
Rząsiny	13
Wolbromów	2
Krzewie Wielkie	28
razem	1 267

Tabela 5.7. Ilość odpadów odebranych podczas akcji wystawka z poszczególnych sołectw Gminy Gryfów Śląski.

Miejscowość	masa zebranych odpadów [Mg]
Wieża	4,46
Proszówka	3,26
Krzewie Wielkie	3,36
Młyńsko	6,04
Ubocze	7,46
Rząsiny	4,9
Wolbromów	1,3
razem	30,78

6. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 699) jako przetwarzanie odpadów rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach odzysku (głównie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach). Na terenie Gminy Gryfów Śląski nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na podstawie umowy z Gminą zobowiązany jest wszystkie wytworzone zmieszane odpady komunalne, selektywnie zebrane bioodpady przekazać do Instalacji Komunalnej w Lubaniu – instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostowni). W skład instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów wchodzi: linia sortownicza odpadów zmieszanych, plac stabilizacji/kompostownia, instalacja do kompostowania (kompostownia tunelowa) oraz inne budowle związane z prowadzonym systemem wykorzystywania odpadów pochodzenia biologicznego, instalacja do produkcji komponentów lub paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych – produkcja paliwa alternatywnego do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów służy plac stabilizacji/kompostownia. Pozostałe odpady przeznaczone do składowania kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

6.1. Informacja o masie odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych przekazanych do składowania:

W 2021 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie **1 949,523 Mg** odpadów o kodzie 20 03 01, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które następnie przekazano do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

Spośród odebranych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu Gminy Gryfów Śląski, po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych powstałe odpady o kodach: **19 12 12** inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 - 672,83 Mg, **19 05 99** inne niewymienione odpady- 206,91 Mg oraz **19 95 03** kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) - 0,20 Mg o łącznej masie **879,94 Mg**, które zostały przekazane do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpiecznych i obojętnych, co stanowiło 46 % całkowitej masy odebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

6.2. Informacja o masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W 2021 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie 342,52 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Odpady odebrane na podstawie umowy z Gminą (342,07 Mg) zostały przekazane do instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Lubaniu ul. Bazaltowa 1, a następnie poddane procesowi kompostowania (R3). Zgodnie z treścią ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach należy ograniczać masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przez Gminę Gryfów Śląski w analizowanym okresie wyniósł **14,97 %**. Zgodnie z wytycznymi dot. sporządzania sprawozdań burmistrza z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2021 rok. informację dotyczącą osiągniętego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania umieszcza się w przedmiotowym sprawozdaniu, jednak zgodnie z Rozporządzeniem

Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 poz. 2412) za 2021 rok nie został określony poziom jaki gmina winna osiągnąć.

7. Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Od 2021 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się według nowych zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021 poz. 1530). Wyliczony zgodnie z ww. rozporządzeniem poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2021 roku wyniósł **18,98 %**. Zgodnie z art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.) wymagany poziom co najmniej 20 % wagowo nie został osiągnięty.

Obecnie na mocy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r., przy wyliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych możliwe jest wliczenie masy bioodpadów oraz odpadów ulegających biodegradacji, które zostały poddane recyklingowi „u źródła ich powstawania” (poddane kompostowaniu przez mieszkańców w przydomowych kompostownikach), co pozwoliło na podniesienie przedmiotowego poziomu do wartości 18,98 %, bliskiej wymaganych 20%.

8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 699) przez pojęcie termiczne przekształcanie odpadów rozumie się:

- a) spalanie odpadów przez ich utlenianie,
- b) inne niż wskazane w lit. a procesy termicznego przetwarzania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów są następnie spalane.

Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi odpady o kodzie **16 01 03**, tj. zużyte opony o masie 14,38 Mg oraz odpady o kodzie 20 01 27* farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne - 1,73 Mg, zostały przekazane do termicznego przekształcania. Biorąc pod uwagę łączną ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Gryfów w 2021 r., tj. 3237,36 Mg, stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania w stosunku do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł **0,01%**.

9. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Podstawową potrzebą inwestycyjną w Gminie Gryfów Śląski jest budowa nowego lub unowocześnienie i rozbudowa istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

10. Podsumowanie i wnioski.

Przedmiotowa analiza miała na celu zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Gmina zapewnia mieszkańcom odbiór każdej ilości odpadów komunalnych. Dodatkowo mieszkańcy mają możliwość nieodpłatnego dostarczania selektywnie zebranych odpadów komunalnych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), z której coraz chętniej korzystają o czym świadczą zwiększające się ilości zebranych w punkcie odpadów. Niestety wydatki związane z funkcjonowaniem gminnego systemu gospodarki odpadami nie pokryły się z wpływami pochodzącymi z opłat za odpady. Dlatego też w dalszym ciągu należy prowadzić wszelkie możliwe działania w celu weryfikacji danych zawartych w składanych przez mieszkańców deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami ze stanem faktycznym tak, aby za odpady płacili wszyscy mieszkańcy, którzy je rzeczywiście wytwarzają na terenie Gminy.

W tym celu niezbędne są działania kontrolne prowadzone przez pracowników urzędu ds. gospodarki odpadami oraz Straży Miejskiej. Bezpośredni wpływ na koszty transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych ma ilość odbieranych z terenu Gminy odpadów. Im więcej mieszkańcy wytwarzają odpadów tym wyższe są później koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami. Najdroższą w zagospodarowaniu frakcją odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców są odpady zmieszane, które w 2021 roku stanowiły aż 61 % ogólnej masy odebranych z terenu Gminy odpadów. Dlatego zarówno ze względów ekologicznych, jak i ekonomicznych tak ważna jest segregacja odpadów komunalnych. Należy również zachęcać mieszkańców domków jednorodzinnych, szczególnie mieszkających na terenach wiejskich, do kompostowania bioodpadów w przydomowych kompostownikach. Im więcej osób będzie kompostowało bioodpady w przydomowych kompostownikach, tym mniej ich trafi do gminnego systemu, co pozytywnie wpłynie na obniżenie kosztów transportu i zagospodarowania tego rodzaju odpadów.

W związku z powyższym priorytetowym zadaniem na kolejne lata jest edukacja oraz uświadamianie mieszkańców gminy co do konieczności ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz ich selektywnej zbiórki, w celu obniżenia kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie oraz osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu i odzysku. Jednocześnie należy położyć większy nacisk na kontrolę właścicieli nieruchomości pod kątem wywiązywania się z ciążących na nich obowiązków z zakresu gospodarki odpadami, o których mowa w art.5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.).

Sporządziła:

Agnieszka Olszówka

insp. ds. gospodarki odpadami

Urzędu Gminy i Miasta w Gryfowie Śląskim